

СРПСКУ академију наука и уметности држава плаћа да води бригу о развоју науке а не да се бави политиком. Важна друштвена питања разматрамо, али искључиво на научној основи. Не може нико од нас да очекује да износимо политичке ставове и мишљења. Ниједно питање које се тиче ове нације није страна Академији, али тражи научни приступ. А, политичке оцене може да износи сваки академик приватно, као и сваки други грађанин.

Овако академик Никола Хајдин, председник САНУ, одговара на критике дела јавности да се Академија превише држи „по страни“ када је реч о најважнијим друштвеним питањима, а поготово о политичким проблемима. Било је и жестоких оптужби, попут оних које је изнео академик Василије Крестић, да из Академије није протерана политика него национална политика. На све то академик Хајдин не жели да се осврће, али тврди да је допринос САНУ кључним питањима - у правој мери.

*** На који начин је Академија практично присутна? Осећате ли потребу да се, ипак, активније укључите у дешавања, бар што се тиче најважнијих друштвених и политичких питања?**

- Велики допринос дали смо косовском питању. Организовали смо научне скупове, писали радове, имамо најбогатију литературу о пореклу народа, језика, територији КиМ... На исти начин бавили смо се и, рецимо, оснивањем Војвођанске академије наука и уметности.

*** На почетку сте трећег мандата на челу САНУ. Да ли ће тај курс којим сте водили Академију остати исти?**

- Чим су чланови изабрали исту управу, значи да је наш пут и до сада био прилично добар. Радићемо на исти начин, али намеравамо и да подмладимо Академију. Надамо се да ћемо на следећим изборима примити већи број млађих чланова, а ове који су већ ту

укључићемо више у рад.

*** Први пут, после много година, на изборима за председника САНУ појавио се само један кандидат...**

- До последњег тренутка очекивао сам да се неко пријави. Не знам шта је разлог незаинтересованости осталих чланова. То они најбоље знају.

*** Тражећи аргументе против вас, противници су наводили и како сте у озбиљним годинама, а управљање САНУ захтева много енергије...**

- Нико не зна за који период неко има потребну енергију. Важно је да се трудимо и да никада не стојимо у месту. У овом мандату намеравамо да уведемо неке нове активности. Размишљамо да подстакнемо научни рад увођењем Академијиних награда. У почетку бисмо додељивали награде за физику, математику, техничке науке и медицину. А за то ћемо, надам се, наћи спонзоре у великим компанијама које имају интерес да промовишу ове области.

*** Наука је остала без свог министарства. Хоће ли то оставити последице?**

- Такав потез је штетан за науку. Јер, гломазни сектор просвете тражи много новца и рада и „прогутаће“ знатно мању науку. Истина је да смо тражили спајање, али не са целом просветом, него науке и високог образовања. То би било право решење за малу земљу као што је наша - да се наука истовремено и повезано развија на институтима, факултетима и Академији.

*** Ко је крив за такав однос према науци?**

- Имамо много неписмених, а они су изнедрили пуно полуписмених, који не могу да схвате важност науке. Искрено верују да нам није ни потребна.

*** Број и буквално неписмених прелази милион грађана. Како држава може да се избори с тим проблемом ако научне институције не улажу већи напор да јој на то укажу?**

- Велика је срамота што нам је број неписмених толики. Друге нације, попут Чеха или Пољака, практично немају неписмених. А, боље од нас су и неке земље у региону. Морамо да се мењамо. Неписменост је опасна кочница за развој друштва. Има много далекосежније последице него што ми мислимо.

*** Не можемо да се похвалимо ни бројем факултетских диплома?!**

- Њих има онолико колико друштво може да их „прогута“. Ако неко заврши социологију и запосли се на бензинској пумпи, ту нема много користи за социологију.

*** Како да смањимо број првих, а повећамо број других?**

- Једино решење у оба случаја јесте виши животни стандард. Када би било више посла за одређене струке, можда би се људи пробудили, завршили неке школе. Многи сада животаре. Школа им и није потребна.

*** Плаши ли вас што велики број младих, образованих одлази из земље?**

- И за њихово задржавање у земљи, једини је рецепт јача привреда, са више радних места. Некада су фирме трагале за инжењерима, а данас су, на пример, машински инжењери у потрази за послом. Питање стандарда је питање останка младих људи.

*** Чини ли вам се да стасавају генерације са све скромнијим знањем?**

- Знање које се нуди у нашим школама и даље је велико, али је пријем релативно скроман. За лош ранг наших универзитета на светским листама криви су делимично и професори, који и даље раде традиционално. Када сам био професор, тек сваки четврти студент је добро разумео мој предмет. Од осталих сам тражио минимум знања за пролаз, али сам поједине замолио да се не баве том области грађевинарства. Неки су ме и послушали, и постали успешни бизнисмени, а понеки су завршили и у политици.

*** Како као мостоградитељ гледате на будућу слику Београда, са два нова моста?**

- Београд је увек добијао модерне мостове, напредне за своје време - од моста краља Александра, преко Бранковог, Газеле, Железничког, који сам ја радио, па до овог последњег, на Ади. Сваки од тих мостова је у своје време промовисао Београд, па ће тако бити и са мостом на Ади. Увек је било критика појединих људи, али све критике падну у воду када се мост изгради. Историја је једини судија.

(И. Мићевић, Вечерње новости)